

ПРИВАТНЕ ПРАВО

DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2025\(139\)09](https://doi.org/10.31617/3.2025(139)09)
УДК 340.12:7.061(477)

БОЯР Андрій

<https://orcid.org/0000-0002-9379-8140>

д. е. н., професор, завідувач кафедри
міжнародних економічних відносин
та управління проектами
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
просп. Волі, 321/13, м. Луцьк, 43025, Україна
Andrij.Boyar@vnu.edu.ua

BOIAR Andrii

<https://orcid.org/0000-0002-9379-8140>

Doctor of Sciences (Economics),
Professor, Head of the Department
of International Economic Relations
and Project Management
Lesya Ukrainka Volyn National University
321/13, Voli Avenue, Lutsk, 43025, Ukraine
Andrij.Boyar@vnu.edu.ua

КАТЕГОРІЙНО-ПРАВОВА ДЕТЕРМІНАЦІЯ ПЛАГІАТУ

Присвячено аналізу правових категорій "плагіат", "академічний плагіат", "самоплагіат" з позицій їх співвідношення між собою та відповідності сучасному законодавству України у сферах авторського права й академічної доброчесності. Висувається гіпотеза про існування певних суперечностей у правовому змісті цих категорій, яка частково знаходить підтвердження на основі теоретичних моделей, що базуються на досвіді автора, наведених у літературі кейсах і нововведеннях Закону України "Про авторське право і суміжні права". Аналізуються зміст і структура категорій "авторське право", "плагіат", "академічний плагіат", "самоплагіат", "академічна доброчесність", відстежуються сфери перетину їх предметних областей. Робиться спроба провести системну диспозицію зазначених категорій та пропонується нове уточнене визначення категорії "академічний плагіат". Робиться висновок про те, що за змістом найбільш широкою з цих категорій є "академічна доброчесність". Категорії "авторське право" і "плагіат" є частинами єдиної системи, адже плагіат є різновидом порушень авторських прав на твір. Поняття "плагіат" та "академічний плагіат" близькі, але не тотожні; перша категорія частково перекриває предметну область другої. Обидві

CATEGORICAL AND LEGAL DETERMINATION OF PLAGIARISM

The article is devoted to the analysis of the legal categories "plagiarism", "academic plagiarism", "self-plagiarism" from the standpoint of their correlation with each other and their compliance with the current legislation of Ukraine in the fields of copyright and academic integrity. A hypothesis is put forward about the existence of certain contradictions in the legal content of these categories, which is partially confirmed on the basis of theoretical models based on the author's experience, given in other empirical cases and innovations of the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights". The content and structure of the categories "copyright", "plagiarism", "academic plagiarism", "self-plagiarism", "academic integrity" are analysed, the areas of intersection of their subject areas are traced. An attempt is made to carry out a systematic disposition of these categories and a new refined definition of the category of "academic plagiarism" is proposed. It is concluded that in terms of content, the broadest of these categories is "academic integrity". The categories of "copyright" and "plagiarism" are parts of a single system, because plagiarism is a type of copyright infringement. The concepts of "plagiarism" and "academic plagiarism" are close, but not identical; the first category partially overlaps the subject area of the second. Both categories are

Copyright © 2025, Автор (и). Це стаття відкритого доступу, яка розповсюджується на умовах ліцензії [Creative Commons Attribution License 4.0 \(CC-BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) Міжнародна ліцензія

категорії наразі потребують перегляду. Категорія "самоплагіат" не має безпосереднього стосунку ані до плагіату, ані до академічного плагіату, однак належить до видів порушень норм академічної доброчесності, а в окремих випадках може тягнути за собою і порушення авторських прав.

Ключові слова: авторське право, плагіат, академічний, доброчесність, самоплагіат, законодавство, твір.

currently in need of revision. The category of "self-plagiarism" is not directly related to plagiarism or academic plagiarism, but it belongs to the types of violations of academic integrity norms, and in some cases, it may also entail copyright violations.

Keywords: copyright, plagiarism, academic, integrity, self-plagiarism, legislation, creation.

Вступ

З прийняттям Законів України "Про вищу освіту" у 2014 р. і "Про освіту" у 2017 р. у вітчизняному правовому лексиконі з'явилося кілька нових категорій, співвідношення яких із системою авторського права в Україні та з таким поняттям, як "плагіат", сприймається неоднозначно і може навіть викликати певні протиріччя та суперечності. Йдеться про категорії, як-от: "академічна доброчесність", "академічний плагіат" та "самоплагіат". Тому дослідження, які вносять ясність і системність у категоріальний апарат у цій сфері, впорядковують його і привертають увагу до слабких місць, є актуальними сьогодні. Посилують цю актуальність перехід нашої держави на нові принципи реалізації освітньої та наукової політики, зокрема у сфері вищої освіти, що проявляється у підвищеній увазі до питань контролю за якістю освітньо-наукового процесу, відповідності європейським підходам і нормам, урахування інших глобалізаційних закономірностей і тенденцій, таких як цифровізація, інформатизація, екологізація, підвищена увага до питань безпеки, сталого розвитку тощо.

Питання авторського права і плагіату досить досліджені вітчизняними і зарубіжними вченими. Зокрема, Бахрушин (2018) здійснює аналіз плагіату і самоплагіату і проводить паралелі між ними з позицій академічної доброчесності. Бернацький (2020), Вербовська та Дівнич (2019), Коваленко (2014) розглядають види плагіату з точки зору порушення прав інтелектуальної власності. Якубівський (2023) наводить аргументацію щодо розмежування понять "плагіат" і "академічний плагіат". Усі вони акцентують увагу на необхідності встановлення спеціальними законами та нормативними документами закладів вищої освіти та наукових установ чітких процедур і критеріїв ідентифікації порушень норм академічної доброчесності, у т. ч. і академічного плагіату, та відповідальності за них.

Серед зарубіжних джерел виділимо праці Fishman (2009), Rolg (2015), які пропонують набір критеріїв для виявлення плагіату, проводять паралелі з іншими видами порушень норм доброчесного академічного письма. Слід зазначити також нормативні акти університетів, які дають дефініцію плагіату, встановлюють його види та відповідальність за порушення (Yale University, 2025; University of Cambridge, 2023; Stanford University, 2011). Є низка праць, присвячених питанням самоплагіату (Mudrak, Yasutis, 2024; Ithenticate, 2011; Scanlon, 2007).

У науковій бібліотеці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника зібрано близько 30 статей і книг, безпосередньо присвячених питанням плагіату, близько 45 – авторському праву в Україні та світі, 130 – теорії та історії авторського права (Сичик, 2020). І це лише видання 2000–2020 рр.

Однак, незважаючи на широке обговорення питань плагіату, авторського права й академічної доброчесності в науковій літературі, категоріальний апарат у цій сфері в правовому полі нашої держави є недостатньо впорядкованим і потребує уваги науковців.

Відповідно, мета статті – провести системну диспозицію категорій "авторське право", "плагіат" та "академічна доброчесність", здійснивши їх порівняльний аналіз і встановивши площини перетину їх предметних областей.

Для зрозумілого та ефективного викладення інформації й досягнення мети використано загальнонаукові методи аналізу, синтезу, абстрагування та узагальнення. Так, контент-аналіз текстів на предмет наявності у них ключових слів і словосполучень за тематикою дослідження, виконаний за допомогою технологій штучного інтелекту (зокрема *ChatGPT*), дав можливість ідентифікувати релевантну інформацію і виділити головні думки, ідеї та підходи; порівняльний аналіз слугує інструментом порівняння та зіставлення предметних областей категорій, що розглядаються; синтез – для побудови теоретично-абстрактної моделі перетину предметних областей досліджуваних категорій; узагальнення – для пошуку закономірностей у співвідношенні компонентів моделі, виділення когнітивних пробілів у ній та пропозицій щодо удосконалення.

1. Дефініції

Почнемо з дефініції обох категорій. Цивільним кодексом (ЦК) *авторське право* визначається як право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (глава 36) (Цивільний кодекс України, 2003). До об'єктів авторського права належать найрізноманітніші твори, до яких віднесено і комп'ютерні програми та компіляції (бази) даних (ст. 433 ЦК). Згідно з главою 36 ЦК до авторських прав належать особисті немайнові права автора та майнові права (ст. 438, 440). До числа перших серед іншого відносять і право на визнання людини автором (творцем). До числа других – право на використання твору, виключне право дозволяти використання твору, право перешкоджати неправомірному використанню твору, в тому числі забороняти таке використання, та інші майнові права.

Порушення майнових авторських прав шкодить інтересам тільки того суб'єкта, якому ці права належать. Натомість плагіат і порушення немайнових особистих прав є порушенням прав не тільки автора, а й читачів на одержання об'єктивної інформації, зокрема про авторство твору (Ніколаєв, 2019).

Охорона авторським правом поширюється лише на форму вираження. Вона не поширюється на технології створення та вираження твору, на ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони у творі виражені, описані, пояснені, проілюстровані (Закон України "Про авторське право та суміжні права", ст. 7, 2023). Є ціла низка об'єктів, які не вважаються об'єктами авторського права, та низка випадків вільного використання творів за певних умов і з дотриманням певних вимог (Закон України "Про авторське право та суміжні права", ст. 8, 22, 2023).

В українському законодавстві існують три категорії, що містять слово "плагіат", а саме: власне "плагіат", "академічний плагіат" та "самоплагіат".

Визначень *плагіату* в літературі є безліч, і вони часто суттєво відрізняються одне від одного, варіюючись від розуміння цієї категорії як привласнення авторства на чужий твір чи його частину до привласнення авторства на будь-який об'єкт права інтелектуальної власності або будь-які ідеї чи результати інтелектуальної, творчої діяльності, досягнуті іншими особами (Бернацький, 2020, с. 74–76; Коваленко, 2014, с. 36; Бахрушин, 2018). У багатьох країнах поняття "плагіат" і "академічний плагіат" розуміються тотожно, або останній розуміється як плагіат, допущений в академічному (освітньо-науковому) середовищі (Якубівський, 2023, с. 127, 131). Однак фактично усі джерела, які визначають плагіат, є єдиними щодо того, що ключовою ознакою його вчинення є привласнення авторства (Бернацький, 2020; Вербовська & Дівнич, 2019; Коваленко, 2014 та ін.).

Для цілей цього дослідження аналіз етимології слова "плагіат" і наявних визначень цієї категорії у світовій та вітчизняній літературі не вбачається доцільним, оскільки поняття плагіату чітко визначається законодавством України і саме це визначення є базовим у правовому врегулюванні правовідносин з цього питання. Згідно з новою редакцією Закону України "Про авторське право та суміжні права" (2023), плагіат – це опублікування твору або його частини у незмінному або видозміненому вигляді, включаючи опублікування перекладу іншомовного твору або його частини, під іменем особи, яка не є автором цього твору. Це визначення міститься у підпункті 2 ст. 53, де здійснюється перелік порушень особистих немайнових та/або майнових авторських прав. Своєю чергою, поняття "опублікування" визначається законом дуже широко, як "поширення твору, фонограми, відеограми у будь-який спосіб розповсюдження або доведення до загального відома публіки. Опублікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми" (Закон України "Про авторське право та суміжні права", ст. 1, 2023).

У ст. 42 п. 4 Закону України "Про освіту" (2017) *академічний плагіат* визначається як оприлюднення (частково або повністю)

наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства. Це визначення передбачає два види дій, які можуть вважатись академічним плагіатом: оприлюднення чужих наукових результатів як власних та відтворення творів інших авторів без зазначення авторства. Зауважимо, що поняття "науковий результат" закріплено у ст. 1 Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" (2016) – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. У першій своїй частині визначення академічного плагіату дозволяє вести мову про присвоєння авторства щодо змісту наукового результату іншої особи. У другій – щодо тексту (твору), тобто переважно форми вираження. Отже, поняття "академічний плагіат" і "плагіат" перетинаються у другій частині чинного визначення академічного плагіату.

Варто зазначити, що нинішнє законодавство України не тільки послуговується термінами "плагіат" та "академічний плагіат", але й містить визначення цих категорій. Водночас у зарубіжних країнах (США, Німеччина, Японія, Канада, Китай та ін.) правове визначення обох категорій часто відсутнє, а при виникненні суперечок спираються на норми законодавства про авторське право, прецедентне, звичаєве право та/або на етичні кодекси установ та організацій.

Цілком виправдано розглядати академічний плагіат як порушення етичних норм академічної спільноти (академічної доброчесності), а плагіат – як порушення авторського права, відповідальність за яке встановлюється законодавством (Вербовська & Дівнич 2019, с. 30–33). З такою думкою погоджується і професор Якубівський (2023, с. 127), який зазначає, що таке розмежування важливе передусім з точки зору порядку захисту та правових наслідків. У випадку академічного плагіату йдеться про позасудовий порядок захисту і відповідальність, передбачену законодавством про освіту і науку та/або нормативними актами самих освітньо-наукових закладів. У разі плагіату застосовується цивільно-правовий механізм захисту авторського права та (або) притягнення порушника до адміністративної чи кримінальної відповідальності в судовому порядку.

За порушення норм академічної доброчесності (у т. ч. за академічний плагіат) науково-педагогічні працівники закладів освіти можуть бути притягнуті до академічної відповідальності, як-от відмова у присудженні наукового ступеня, вченого звання; позбавлення присудженого ступеня, вченого звання; позбавлення права брати участь у роботі певних органів чи обіймати посади у закладі освіти та ін. До здобувачів освіти може висуватись вимога повторного проходження оцінювання

(контрольна робота, іспит тощо), повторного проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми тощо. Вони також можуть бути відраховані із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту) (Закон України "Про освіту" ст. 42, п. 5, 2017)).

Правові наслідки академічного плагіату застосовуються у позасудовому порядку (відповідними органами наукових установ, закладів вищої освіти, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти тощо) з можливістю оскарження прийнятого рішення до суду (Якубівський, 2023, с. 132).

Визначення *самоплагіату* (як і, до речі, академічного плагіату) міститься у переліку видів порушень норм академічної доброчесної (Закон України "Про освіту", ст. 42, п. 4, 2017). Під самоплагіатом розуміється оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів. Отже, самоплагіат вводить в оману особу, яка знайомиться з результатом наукового дослідження, не щодо фактичного авторства, а щодо новизни представленого наукового результату. Тому, хоч ця категорія і містить слово "плагіат" у назві, вона за змістом абсолютно відрізняється від понять "плагіат" і "академічний плагіат". У літературі зустрічаються навіть критичні зауваження щодо правильності застосування назви "самоплагіат" щодо цього виду академічно недоброчесної поведінки.

Різновидами самоплагіату є дуплікація публікацій або повторна публікація, дублювання наукових результатів, повторення тих самих наукових результатів у різних проєктних звітах, агрегування чи дезагрегування даних, повторний аналіз раніше опублікованих даних (Бахрушин, 2018).

Академічна доброчесність визначається у ст. 42 Закону України "Про освіту" (2017) як сукупність етичних принципів та встановлених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає: посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання вірогідної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання (Закон України "Про освіту", 2017).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти включає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання вірогідної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації (Закон України "Про освіту", 2017).

Окрім академічного плагіату і самоплагіату порушенням академічної доброчесності вважається фабрикація, фальсифікація, списування, хабарництво, необ'єктивне оцінювання тощо.

2. Сентенції

Зважаючи на наведену правову та наукову інформацію, можна висловити кілька тверджень:

- "авторське право" і "плагіат" – прямо пов'язані поняття. Плагіат є порушенням авторських прав, а саме особистого немайнового права на визнання автором, коли він вчиняється щодо об'єктів, на які поширюється охорона авторським правом; у таких випадках плагіат може тягнути за собою ще й порушення майнових авторських прав;

- поняття "плагіат" та "академічний плагіат" хоч і близькі, але не тотожні; перша категорія не повністю перекриває предметну область другої. Академічний плагіат є більш "суворою" дефініцією плагіату, оскільки у ній йдеться не лише про форму вираження твору, а й про наукові (творчі) результати; однак академічний плагіат, згідно з нинішнім визначенням, не поширюється на випадки опублікування чужих наукових результатів чи творів під іменем якоїсь третьої особи;

- визначення плагіату, наведене у ст. 53 Закону України "Про авторське право та суміжні права" (2023), стосується лише творів, що робить його незастосовним щодо об'єктів права особливого роду (*sui generis*) та до об'єктів, які не охороняються авторським правом згідно зі ст. 8 цього Закону (фольклор, законодавчі акти тощо);

- самоплагіат не є різновидом ані плагіату, ані академічного плагіату. Не є він, як правило, і порушенням авторських прав; однак він належить до видів порушень норм академічної доброчесності. Самоплагіат у нинішньому трактуванні стосується лише наукових творів.

Співвідношення між категоріями "авторське право", "плагіат", "академічний плагіат", "самоплагіат" і "академічна доброчесність" може бути проілюстровано графічно (рис. 1).

Наведена схема демонструє можливість існування досить суперечливих, близьких до колізійних або й колізійних випадків.

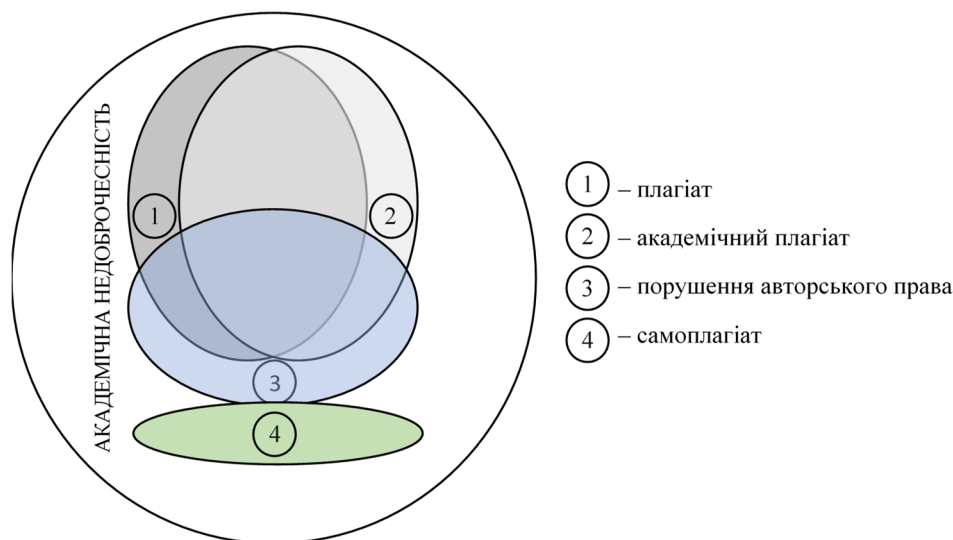

Рис. 1. Перетин предметних областей категорій "авторське право", "плагіат", "академічний плагіат", "самоплагіат" і "академічна доброчесність"

Джерело: складено автором.

Наприклад, коли явне введення в оману щодо справжнього авторства не може кваліфікуватись ані як плагіат, ані як академічний плагіат, ані як порушення авторських прав (навіть особистих немайнових). Зокрема, відтворення фольклору чи тексту законодавчого акта не під своїм іменем, але під іменем якоїсь іншої особи. Аналогічні дії, вчинені під своїм іменем або без зазначення авторства (джерела запозичення), слід кваліфікувати як академічний плагіат, але вони не будуть ні порушенням авторського права, ні плагіатом, бо останні дві дії можуть вчинятися *лише щодо творів*, а зазначені об'єкти не належать до таких згідно із Законом України "Про авторське право і суміжні права" (2023). Іншим прикладом присутності у роботі академічного плагіату і відсутності у ній плагіату та/або порушення авторських прав є оприлюднення результатів чужого дослідження як власних у докорінно зміненій формі.

Цілком закономірно можуть виникати випадки, коли (академічний) плагіат не є порушенням майнових авторських прав, але є порушенням немайнових особистих прав. Наприклад, опублікування роботи автора XVII ст. під своїм іменем або опублікування роботи живого автора під своїм іменем з його дозволу. Або випадки, коли порушення майнових авторських прав не є ані плагіатом, ані академічним плагіатом – використання дуже великого уривка (цитати) з посиланням на джерело чи опублікування перекладу сучасного твору без згоди правовласника.

Колізії можуть виникати, коли йдеться про використання неоригінальних об'єктів, згенерованих комп'ютерною програмою (штучним інтелектом) і оприлюднених законним носієм прав на такий об'єкт. Дії з їх використання не можуть кваліфікуватись як порушення авторських прав, оскільки права, що на них надаються, мають іншу назву (права особливого роду (*sui generis*) (Закон України "Про

авторське право та суміжні права", ст. 33, 2023) і є лише майновими. Відповідно, такі дії можуть кваліфікуватись як порушення прав особливого роду (*sui generis*) і в такому випадку тягнути за собою відповідальність, аналогічну до тієї, яка передбачена законодавством у разі порушення авторського права чи суміжних прав. Водночас дії з використання таких неоригінальних об'єктів без зазначення імені автора (суб'єкта прав на нього) та джерела запозичення навряд чи можуть кваліфікуватись як плагіат, оскільки останній може вчинятися за визначенням лише щодо творів. Сумнівною є і кваліфікація таких дій як академічний плагіат, який у нинішньому визначенні стосується використання наукових результатів, отриманих людьми (авторами).

За певних обставин самоплагіат може бути і порушенням авторських прав, зокрема коли йдеться про дуплікацію публікації, повторну публікацію чи інші види самоплагіату, вчинені стосовно творів, які створені у співавторстві, але не всі автори надали згоду на такі дії. Або у випадку службових творів, якщо самоплагіат вчиняється автором без згоди роботодавця, якому належать майнові авторські права на відповідний твір. Самоплагіат може також тягнути за собою порушення майнових авторських прав видавців, переданих їм автором (авторами) при першому опублікуванні оригінальних результатів дослідження.

Загалом питання обсягів і способів використання технологій штучного інтелекту при створенні творів, питання порядку подальшого використання створених у такий спосіб об'єктів (цитування, повторна публікація тощо) лише фрагментарно інтегровані у національне законодавство у сферах авторського права і суміжних прав та у сфері академічної доброчесності. Прописані у ст. 33 Закону України "Про авторське право та суміжні права" (2023) положення лише встановлюють загальні норми, які мають знайти відображення в оновлених визначеннях плагіату, академічного плагіату, переліку видів порушень норм академічної доброчесності тощо.

Варто зазначити, що *покращеним варіантом законодавчого визначення академічного плагіату* могло б бути таке: "опублікування (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, або творів інших авторів, або неоригінальних об'єктів, згенерованих комп'ютерною програмою, або об'єктів, які не охороняються авторським правом, як результатів власного дослідження (творчості), без зазначення авторства, або із неправдивим зазначенням авторства".

Висновки

Підсумовуючи, слід зауважити, що між категоріями "авторське право", "плагіат", "академічний плагіат", "самоплагіат" і "академічна доброчесність" існує певний перехресний зв'язок і навіть взаємозалежність. Найбільш загальною з цих категорій є "академічна доброчесність", адже будь-які дії, що кваліфікуються як плагіат, академічний плагіат, самоплагіат чи порушення авторських прав, належать до академічно недоброчесної поведінки. Категорії "авторське право" і "плагіат" прямо

пов'язані між собою, адже є частинами єдиної системи авторського права; плагіат є різновидом порушень авторських прав, а саме особистого немайнового права на визнання автором твору. Поняття "плагіат" та "академічний плагіат" близькі, але не тотожні; перша категорія частково перекриває предметну область другої. Обидві категорії наразі не адаптовані до нової категорії об'єктів права особливого роду (*sui generis*), введеної ст. 33 нового Закону України "Про авторське право та суміжні права" (2023), і, певно, потребують перегляду. Причинами, які актуалізують перегляд категорії "академічний плагіат", є також необхідність охоплення випадків недоброчесної поведінки в інтересах третіх осіб і стосовно об'єктів, що не охороняються авторським правом. Запропоноване у статті визначення "академічного плагіату" враховує зазначені недоліки. Категорія "самоплагіат" не має безпосереднього стосунку ані до плагіату, ані до академічного плагіату, однак належить до видів порушень норм академічної доброчесності, а в окремих випадках може тягнути за собою і порушення авторських прав.

У контексті результатів наведеного аналізу подальших досліджень та удосконалення потребує правова категорія "плагіат".

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCE

Fishman, T. (2009). "We know it when we see it" is not good enough: toward a standard definition of plagiarism that transcends theft, fraud, and copyright. *University of Wollongong Conference contribution*. <https://hdl.handle.net/10779/uow.27825690.v1>

Ithenticate. (2011). *The Ethics of Self-Plagiarism*. <https://www.ithenticate.com/hs-fs/hub/92785/file-5414624-pdf/media/ith-selfplagiarism-whitepaper.pdf>

Mudrak, B., & Yasutis, K. (2024). Self-Plagiarism: How to Define it and Why You Should Avoid It. *American Journal Experts*. <https://www.aje.com/en/arc/self-plagiarism-how-to-define-it-and-why-to-avoid-it>

Rolg, M. (2015). *Avoiding Plagiarism, Self-plagiarism, and Other Questionable Writing Practices: A Guide to Ethical Writing*. <https://ori.hhs.gov/sites/default/files/plagiarism.pdf>

Scanlon, P. M. (2007). Song from myself: An anatomy of self-plagiarism. In *Plagiarism: Cross-Disciplinary Studies in Plagiarism, Fabrication, and Falsification* (pp. 57–66). <https://quod.lib.umich.edu/cgi/p/pod/dod-idx/song-from-myself-an-anatomy-of-self-plagiarism.pdf?c=plag;idno=5240451.0002.007;format=pdf>

Stanford University. (2011). *What Is Plagiarism?* <https://communitystandards.stanford.edu/policies-guidance/bja-guidance-definitions-and-clarifications/what-plagiarism>

University of Cambridge. (2023). *University-wide Statement on Plagiarism*. <https://www.plagiarism.admin.cam.ac.uk/what-plagiarism/university-definition-plagiarism>

Yale University. (2025). *What Is Plagiarism?* <https://ctl.yale.edu/writing/using-sources/understanding-and-avoiding-plagiarism/what-plagiarism>

Бахрушин, В. (2018). Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід. *Освітня політика: портал громадських експертів*. <http://education-ua.org/ua/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplagiat-v-nausti-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-i-svitovij-dosvid>

Bakhrushyn, V. (2018). Academic plagiarism and self-plagiarism in science and higher education: regulatory framework and world experience. *Educational Policy: Portal of Public Experts*. <http://education-ua.org/ua/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplagiat-v-nausti-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-i-svitovij-dosvid>

Бернацький, О. В. (2020). Плагіат як порушення права інтелектуальної власності. У <i>Права людини в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє</i> (с. 74–76). https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20201210/article/view/bernatsskyi/419	Bernatskyi, O. V. (2020). Plagiarism as a violation of intellectual property rights. In <i>Human rights in Ukraine: past, present, future</i> (pp. 74–76). https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20201210/article/view/bernatsskyi/419
Вербовська, Р. І., & Дівнич, Т. Я. (2019). Академічний плагіат. Види плагіату. У <i>Академічна доброчесність: виклики сучасності</i> (с. 30–33). https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2020/02/iiasc_academic_integrity_12_2019.pdf	Verbovska, R. I., & Divnych, T. Ya. (2019). Academic plagiarism. Types of plagiarism. In <i>Academic integrity: challenges of our time</i> (pp. 30–33). https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2020/02/iiasc_academic_integrity_12_2019.pdf
Закон України "Про авторське право і суміжні права" (2023). <i>Відомості Верховної Ради України</i> , (57). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text	Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights" (2023). <i>Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine</i> , (57). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text
Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" (2016). <i>Відомості Верховної Ради України</i> , (3). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text	Law of Ukraine "On Scientific and Scientific-Technical Activities" (2016). <i>Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine</i> , (3). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text
Закон України "Про освіту" (2017). <i>Відомості Верховної Ради України</i> , (38–39). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text	Law of Ukraine "On Education" (2017). <i>Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine</i> , (38–39). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
Коваленко, Т. (2014). Плагіат: види та відповідальність. <i>Теорія і практика інтелектуальної власності</i> , (46). http://www.ndiiv.org.ua/Files2/2014_4/6.pdf	Kovalenko, T. (2014). Plagiarism: types and responsibilities. <i>Theory and Practice of Intellectual Property</i> , (46). http://www.ndiiv.org.ua/Files2/2014_4/6.pdf
Ніколаєв, Є. (2019). Академічна доброчесність. <i>Інформаційний бюлетень</i> , (2). https://zu.edu.ua/doc/academic-integrity/02-academic-integrity.pdf	Nikolaiev, Ye. (2019). Academic integrity. <i>Newsletter</i> , (2). https://zu.edu.ua/doc/academic-integrity/02-academic-integrity.pdf
Сичик, О., & Блинчук, О. (Ред.). (2020). <i>Авторське право та плагіат</i> . Прикарпатський університет, наукова бібліотека. http://lib.pnu.edu.ua/files/pokajchiki/plagiat2020.pdf	Sychyk, O., & Blinchuk, O. (Eds.). (2020). <i>Copyright and Plagiarism</i> . Precarpathian University, Scientific Library. http://lib.pnu.edu.ua/files/pokajchiki/plagiat2020.pdf
Цивільний кодекс України (2003). <i>Відомості Верховної Ради України</i> , (40–44). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text	Civil Code of Ukraine (2003). <i>Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine</i> , (40–44). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text
Якубівський, І. (2023). Академічний плагіат як вид порушення академічної доброчесності. <i>Нове українське право</i> , (4). https://doi.org/10.51989/NUL.2023.4.17	Yakubivskyi, I. (2023). Academic plagiarism as a type of violation of academic integrity. <i>New Ukrainian Law</i> , (4). https://doi.org/10.51989/NUL.2023.4.17

Конфлікт інтересів. Автор заявляє, що не має фінансових чи нефінансових конфліктів інтересів щодо цієї публікації; не має відносин із державними органами, комерційними або некомерційними організаціями, які могли б бути зацікавлені у поданні цієї точки зору.

Статтю підготовлено в межах проєкту № 101085834 Модуль Жана Моне програми Європейського Союзу ERASMUS+ "Сприяння розвитку академічної доброчесності та відповідальності: політика ЄС – FAIR" (ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH).

Бояр, А. (2025). Категорійно-правова детермінація плагіату. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. Серія. Юридичні науки, 2(139), 106–116. [https://doi.org/10.31617/3.2025\(139\)09](https://doi.org/10.31617/3.2025(139)09)

Надійшла до редакції 04.01.2025.

Прийнято до друку 29.01.2025.

Публікація онлайн 11.06.2025.